

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Filipa Dienstbiera, soudkyně Mgr. Lenky Bahýřové a soudkyně zpravodajky Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobce: **V. D. N.**, zastoupený Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem, sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, sídlem Masarykova 930/27, Ústí nad Labem, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 10. 2020, č. j. KRPU-113757-48/ČJ-2020-040022-SV, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. 11. 2020, č. j. 41 A 27/2020 - 37,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost žalobce **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalované **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV.** Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátu, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 3 400 Kč, která je splatná do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Žalobce byl dne 8. 7. 2020 zadržen hlídkou německé policie a dne 9. 7. 2020 v rámci readmisní dohody předán z Německa do České republiky, kde byl zajištěn ve smyslu § 27 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. Při podání vysvětlení dne 9. 7. 2020 uvedl, že cestovní pas mu byl vydán ve Vietnamu v roce 2019, ale ztratil jej cestou. Z Vietnamu odletěl v únoru za prací do Rumunska, měl rumunské pracovní vízum, v Rumunsku však bylo málo práce, tak se rozhodl odcestovat do Německa. Přes internet (facebook) vyhledal nabídku

k nelegálnímu vycestování do Německa, dne 7. 7. 2020 ve večerních hodinách nastoupil do osobního auta, následně byl přepraven na neznámé místo, kde čekala dodávka, v níž bylo dalších šest Vietnamců. Řidiče a spolujezdce žalobce neznal. Schoval se pod deku, cestoval asi dva dny, než je kontrolovala německá policie. Cílem cesty byl Berlín, cesta měla stát 5 000 EUR. Žalobce uvedl, že má ve Vietnamu manželku, dvě děti, rodiče a společný domek. Na území České republiky a Evropské unie žalobce nemá žádné rodinné vazby ani osoby, k nimž by měl citový vztah, nemá zde ekonomické, společenské a kulturní vazby. Žalobce doplnil, že nemá dostatek finančních prostředků k návratu, ani k zajištění ubytování v České republice či ke složení finanční záruky.

[2] Dne 10. 7. 2020 bylo žalobci oznámeno zahájení řízení o správním vyhoštění podle § 119 odst. 1 písm. b) bodů 3 a 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Téhož dne žalovaná vydala rozhodnutí o zajištění žalobce, č. j. KRPU-113757-27/ČJ-2020-040022-RD-SV, podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců na dobu devadesáti dnů.

[3] Dne 13. 7. 2020 žalovaná požádala Policii České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, o zjištění (ověření) žalobcovy totožnosti.

[4] Ředitelství služby cizinecké policie dne 30. 9. 2020 žalované sdělilo, že žádost o ověření žalobcovy totožnosti podle článku 3 Dohody mezi vládou České republiky a vládou Vietnamské socialistické republiky o předávání a přebírání občanů obou států byla odeslána dne 28. 7. 2020, a to do Hanoje na Ministerstvo veřejné bezpečnosti Vietnamské socialistické republiky, které na tuto žádost dosud neodpovědělo.

[5] V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaná podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců prodloužila dobu žalobcova zajištění za účelem správního vyhoštění o devadesát dnů od uplynutí doby trvání zajištění stanovené rozhodnutím žalované ze dne 10. 7. 2020, č. j. KRPU-113757-27/ČJ-2020-040022-RD-SV. Konstatovala, že pro zajištění cestovního dokladu, jímž žalobce nedisponuje, byl prostřednictvím Ředitelství služby cizinecké policie požádán zastupitelský úřad země původu o ověření žalobcovy totožnosti. Nicméně do 30. 9. 2020 neobdrželo Ředitelství služby cizinecké policie žádnou odpověď od vietnamské strany. Z důvodu stále trvající celosvětové pandemie onemocnění COVID-19 se celý proces výrazně zpomalil. Až po zajištění tohoto dokladu může Ředitelství služby cizinecké policie přistoupit k zabezpečení dalších náležitostí vedoucích k realizaci správního vyhoštění. Dále žalovaná zohlednila i dobu nutnou k zabezpečení přepravních dokladů a vyjednání zpětvzetí cizince s domovským státem, přičemž doba k zajištění těchto náležitostí se pohybuje nejméně v délce kolem dvou měsíců. Uzavřela, že žalobce bude zajištěn pouze na dobu nezbytně nutnou, než budou zajištěny podmínky pro jeho vycestování.

[6] Žalobu proti rozhodnutí žalované Krajský soud v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Odůvodnění doby, o kterou bylo žalobcovo zajištění prodlouženo, krajský soud považoval za dostatečné. Situace žalobce se sice od počátku zajištění nezměnila, nicméně soud přisvědčil žalované v tom, že pandemie COVID-19 zpomalila vyřizování žádostí, které směřují k vydání náhradního cestovního dokladu i k vlastní realizaci správního vyhoštění. Žalovaná řádně zdůvodnila, jaké kroky musejí být v rámci prodloužené doby zajištění uskutečněny. Kromě komunikace s domovským státem ohledně vydání náhradního dokladu, která zpravidla zabere 60 až 75 dnů, nelze opomíjet dobu nejméně dvou měsíců potřebných k obstarání letenky a vyjednání převzetí žalobce vietnamskými úřady. Tyto úkony mohou příslušné orgány dle krajského soudu činit až poté, co mají k dispozici náhradní cestovní doklad, a je tedy nutné uvedené dva měsíce přičíst k době potřebné pro vydání náhradního cestovního dokladu.

pokračování

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[7] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž zopakoval, že odůvodnění rozhodnutí o prodloužení zajištění nebylo dostatečně individualizováno a nereflektovalo změny, k nimž došlo (resp. nedošlo) v době mezi vydáním rozhodnutí o zajištění a rozhodnutím o prodloužení zajištění. Již při vydání rozhodnutí o zajištění žalovaná disponovala informací o tom, že stěžovatel nemá cestovní doklad, že bude nutné zajistit na příslušném zastupitelském úřadě ověření jeho totožnosti a následně podat žádost o vydání náhradního cestovního dokladu. Žalovaná si rovněž byla vědoma toho, že bude třeba zajistit eskortu stěžovatele, včetně komunikace s jeho domovským státem. Stejně tak pandemická situace panující ve světě byla skutečností, jež se nijak nezměnila. Dle stěžovatele tak doba, o kterou bylo jeho zajištění prodlouženo, měla být kratší než doba původní. Žalovaná totiž v rozhodnutí o prodloužení zajištění nevysvětlnila, zda v době původního zajištění nastaly prodlevy s poskytnutím potřebných údajů ze strany stěžovatele nebo zde byly jiné problémy, které zabránily ověření totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu. Žalovaná tedy prodloužila dobu zajištění stěžovatele o dobu totožnou s dobou původního zajištění, aniž tento postup odůvodnila. K tomu stěžovatel odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2020 (bez bližší specifikace číslem jednacím).

[8] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že ke zpoždění došlo z důvodu pasivity orgánů země původu stěžovatele v kombinaci s tím, že stěžovatel cestoval bez cestovního dokladu; a současně i za stavu ztíženého celosvětovou pandemií onemocnění COVID-19, mající za následek zpomalení celého procesu. Domnívala se však, že postupovala pečlivě, činila kroky ke zjištění totožnosti stěžovatele a k realizaci správního vyhoštění, přičemž dostatečně a přezkoumatelně odůvodnila rozhodnutí o prodloužení zajištění.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[10] Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je *policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.*

[11] Podle § 124 odst. 3 zákona o pobytu cizinců *policie v rozhodnutí o zajištění stanoví dobu trvání zajištění s přihlédnutím ke předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Při stanovení doby trvání zajištění je policie povinna zohlednit případy nezletilých cizinců bez doprovodu a rodin či jiných osob s dětmi. Je-li to nezbytné ke pokračování přípravy výkonu správního vyhoštění, je policie oprávněna dobu trvání zajištění prodloužit, a to i opakovaně. V řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince za účelem správního vyhoštění je vydání rozhodnutí prvním úkonem v řízení. Odvolání, obnova řízení ani přezkumné řízení nejsou přípustné.*

[12] Doba zajištění nesmí překročit 180 dnů od okamžiku omezení osobní svobody (§ 125 odst. 1 zákona o pobytu cizinců).

[13] Při rozhodování o prodloužení doby zajištění jsou správní orgány povinny *„důkladně a svědomitě posuzovat skutečnosti, které by prodloužení zajištění odůvodňovaly [...]. Uvedené skutečnosti musí být přesvědčivým a nezpochybnitelným způsobem doloženy ve spisovém materiálu“* (rozsudek Nejvyššího

správního soudu ze dne 2. 11. 2011, č. j. 1 As 119/2011 - 39). Pokud se jedná o odůvodnění stanovené doby zajištění (či jeho prodloužení) je třeba uvést, „*jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby. Dále lze nepochybně požadovat, aby správní orgán kvalifikovaně na základě svých zkušeností upřesnil v odůvodnění rozhodnutí svůj odhad, jak dlouho zabere provedení každého ze specifikovaných úkonů (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci ze strany země původu)*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011 - 79).

[14] Těmto požadavkům rozhodnutí o prodloužení zajištění stěžovatele vyhovělo. Žalovaná popsala, jaké úkony doposud provedla (prostřednictvím Ředitelství služby cizinecké policie kontaktovala Ministerstvo veřejné bezpečnosti Vietnamské socialistické republiky za účelem ověření totožnosti stěžovatele a vydání náhradního cestovního dokladu), a vymezila, jaké konkrétní úkony bude ještě třeba provést. Nejvyšší správní soud uvádí, že důvody pro zajištění i pro jeho prodloužení mohou být totožné v situaci, kdy důvody zajištění přetrvávají a zajištění je prodloužováno s ohledem na potřebu delšího času nezbytného k provedení administrativních úkonů (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2019, č. j. 4 Azs 5/2019 - 25, či ze dne 22. 7. 2020, č. j. 6 Azs 119/2020 - 20). Tak tomu bylo i v posuzované věci. Výčet úkonů, které bude třeba v souvislosti se správním vyhoštěním stěžovatele učinit, žalovaná částečně převzala z rozhodnutí o zajištění, což však v souzeném případě bylo dáno tím, že většinu z nich dosud nebylo možné provést (z důvodů dále uvedených).

[15] K datu vydání rozhodnutí o prodloužení zajištění se žalované díky komplikacím při ověřování totožnosti stěžovatele nepodařilo postoupit v realizaci úkonů při přípravě výkonu jeho správního vyhoštění. Jak správně konstatoval krajský soud, žalovaná byla nucena vyčkat reakce domovského státu stěžovatele na požadované ověření jeho totožnosti, od kterého se odvíjejí další úkony směřující k realizaci správního vyhoštění. Během prodloužení zajištění stěžovatele tedy musí být dokončeno vydání náhradního cestovního dokladu a musí existovat časový prostor v délce nejméně dvou měsíců (60 dnů) následujících po vydání cestovního dokladu k obstarání letenky a vyjednání předání stěžovatele vietnamským orgánům. K daným okolnostem pak nemalou měrou přispěla i aktuální situace celosvětově probíhající pandemie onemocnění COVID-19, zpomalující vyřizování žádostí. Žalovaná, která prostřednictvím Ředitelství služby cizinecké policie dne 28. 7. 2020 odeslala žádost o ověření totožnosti stěžovatele vietnamské straně, však od ní do 30. 9. 2020 neobdržela žádnou odpověď. K tomu Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Azs 283/2015 - 62, vyslovil, že „*sama žalovaná nebyla při realizaci stěžovatelova správního vyhoštění pasivní a že zadržetí při jeho realizaci bylo způsobeno výlučně pasivitou orgánů jeho země původu v kombinaci s tím, že sám stěžovatel cestoval bez cestovních dokladů. Tyto dvě skutečnosti ovšem nelze klást k tíži žalované a v dané situaci nezakládaly nezákonnost jejího rozhodnutí o prodloužení doby zajištění*“.

[16] Pokud stěžovatel v kasační stížnosti odkazoval na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2020, měl patrně na mysli rozsudek č. j. 4 Azs 340/2018 - 28. V citované věci bylo rozhodnutí o prodloužení zajištění zrušeno s tím, že žalovaná bez dalšího převzala odůvodnění prodloužení doby zajištění z rozhodnutí o prvotním zajištění, aniž by jakkoli zohlednila, že provedla některé kroky vedoucí k realizaci správního vyhoštění. Nejvyšší správní soud konstatoval, že „*bylo-li zcela shodné odůvodnění doby trvání zajištění jako v napadeném rozhodnutí obsaženo již v rozhodnutí o zajištění a přitom v době, kdy žalovaná rozhodovala o prodloužení tohoto zajištění, takřka celá původně stanovená 90-ti denní doba zajištění k provedení potřebných úkonů uplynula, pak lze stěžejí prodloužení zajištění o dalších 90 dnů odůvodnit zcela identickými skutečnostmi. [...] Přinejmenším se nabízelo vysvětlení, že spolupráce s orgány země původu při ověřování stěžovatelovy totožnosti a vydání náhradního cestovního dokladu je z určitých důvodů pomalá, či jinak znesnadněná, nebo že není poskytována dostatečná součinnost ze strany*

pokračování

stěžovatele při poskytování potřebných údajů nebo jsou zde jiné konkrétní překážky či komplikace, které zabránily provedení a dokončení potřebných úkonů k realizaci správního vyhoštění v době původního zajištění“. Na rozdíl od uvedeného však žalovaná v nyní posuzovaném rozhodnutí vysvětlila, proč proces ověřování totožnosti stěžovatele a zajištění náhradního cestovního dokladu postupuje pomalu a proč většinu potřebných úkonů ještě nemohla provést. Závěry obsažené v rozsudku č. j. 4 Azs 340/2018 - 28 se tedy na uvedenou věc nevztahují.

[17] Nejvyšší správní soud proto ve shodě s krajským soudem uzavírá, že žalovaná dostatečně odůvodnila, jaké kroky je nutné učinit k tomu, aby bylo možné realizovat správní vyhoštění stěžovatele, a z jakého důvodu je zajištění prodloužováno, a rovněž dostatečně vysvětlila délku doby, o kterou bylo zajištění stěžovatele prodlouženo.

[18] Nad rámec rozhodovacích důvodů Nejvyšší správní soud doplňuje, že podle obsahu správního spisu žalovaná obdržela od Ředitelství služby cizinecké policie fotokopii náhradního cestovního dokladu stěžovatele dne 6. 11. 2020 a k realizaci jeho vyhoštění došlo dne 17. 12. 2020.

IV. Závěr a náklady řízení

[19] Na základě výše uvedených skutečností tak Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[20] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že žalobce (stěžovatel) neměl ve věci úspěch a žalované žádné náklady řízení nad rámec obvyklé úřední činnosti nevznikly, Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti a žalované se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

[21] Usnesením Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 27. 10. 2020, č. j. 41 A 27/2020 - 23, byl žalobci ustanoven zástupcem advokát. Zástupce ustanovený v řízení před krajským soudem, je-li jím advokát, zastupuje žalobce (stěžovatele) i v řízení o kasační stížnosti a hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce v takovém případě platí stát (§ 35 odst. 10 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci stěžovatele soud přiznal odměnu za jeden úkon právní služby spočívající v sepsu a podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. Za tento úkon mu náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5 aplikovaný na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). K jejímu vyplacení z účtu Nejvyššího správního soudu byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. května 2021

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu